

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 77 (31 augustus 2021) – www.roerkerken.nl

Inleiding

De algemene indruk is (vanwege de crisis die onze Kerk momenteel doormaakt) anders, maar het aantal katholieken neemt nog altijd toe. Eind 2019 waren er wereldwijd meer dan 1,34 miljard katholieken, wat nog steeds ongeveer 17,7% van de wereldbevolking is. Dat stond afgelopen voorjaar in een artikel in de Vaticaanse krant 'L'Osservatore Romano'. Het betekende een toename van 16 miljoen katholieken ten opzichte van 2018. De toename bedroeg 1,12%, terwijl de wereldbevolking met 1,08% groeide. Volgens het Statistisch Jaarboek van de Kerk is het aantal katholieken op elk continent toegenomen, behalve in Europa. Eind 2019 woonde 48,1% van alle katholieken in de wereld in Noord- en Zuid-Amerika, gevolgd door Europa met 21,2%, Afrika met 18,7%, en 11% in Azië exclusief China. 0,8% van de katholieken woonde in Oceanië (KN). De crisis die onze Kerk momenteel doormaakt is blijkbaar dus een 'Europees probleem': bij ons, in het aloude christelijke Avondland bevindt de Kerk zich dus in een crisis. Het Engelse 'Pew Research Center' voorziet dat het aantal Europese christenen tot 2050 nog eens met een kleine 10% zal dalen. Terwijl in Duitsland wat Kerkverlatingen betreft steeds meer records verbroken worden, is in andere van oorsprong christelijke landen (zoals Nederland, België en Frankrijk) deze neerwaartse spiraal inmiddels wat afgevlakt. Maatschappelijk gezien speelt het geloof bij ons echter steeds minder een rol. Inmiddels is deze tendens ook op traditioneel katholieke 'bastions' zoals Italië en Polen overgeslagen. Dat neemt niet weg dat het aantal christenen in andere werelddelen juist stijgt. In enkele regio's ten zuiden van de Sahara is het aantal christenen de afgelopen honderd jaar met maar liefst 60 procent toegenomen. Daarnaast is het christendom ook in Latijn-Amerika en in delen van Azië aan een opmars begonnen. Ook de Katholieke Kerk, die al enkele decennia tussen de 17 en 18 procent van de wereldbevolking uitmaakt, schijnt over het algemeen te groeien in plaats van te krimpen. Volgens actuele schattingen telt de Katholieke Kerk wereldwijd meer dan 1,3 miljard mensen. Toch lijkt het erop dat de Kerk van de toekomst niet dezelfde zal zijn als die van vandaag. Het tot nu grotendeels Europees bepaalde katholicisme wordt steeds internationaler. Begin twintigste eeuw was twee derde van het aantal kerkleden Europeaan. Inmiddels woont bijna de helft van het aantal katholieken op het Amerikaanse continent. Het zal niet lang meer duren voordat ook andere godsdiensten (zoals de Islam) in Europa de overhand zullen krijgen. Dat hoeft echter niet persé negatief beoordeeld te worden. Een minder Europees-gecentreerde Kerk biedt ook kansen. Op die manier zullen wij bijvoorbeeld ook anders gaan kijken naar (ook kerkelijke) 'problemen' waar wij ons hier vaak zo druk om maken, terwijl die elders niet of nauwelijks spelen. Dan komt er ook meer energie vrij voor het enige wat voor ons christenen zou moeten tellen en de doorslag zou moeten geven: hoe kunnen Jezus en zijn Blijde boodschap bij alles wat er gebeurt, bij alles wat er speelt het verschil maken, niet alleen hier ter plaatse, maar ook wereldwijd (naar 'Christ in der Gegenwart' 2021/26)?

gezondheid van onze bisschop (update)

Na een verblijf van bijna drie maanden in het ziekenhuis en een verpleeghuis is bisschop Harrie Smeets weer thuis, liet het bisdom onlangs (vrijdag 27 augustus j.l.) weten. Hij heeft afgelopen week zijn intrek genomen in een appartement in het bisschopshuis, dat aangepast is aan gebruik met een rolstoel. Ook kan hier de nodige zorg worden verleend. Bisschop

Smeets werd eind mei ernstig ziek. Uit onderzoek bleek dat hij aan een hersentumor lijdt. Hierdoor vallen bepaalde lichaamsfuncties uit. Zo kan de bisschop momenteel niet zelfstandig lopen. Hij verplaatst zich met een rolstoel en praten gaat langzaam. De bisschop wordt behandeld met chemokuren. Eind september zal blijken of deze aanslaan. Onder de gegeven omstandigheden is Mgr. Smeets heel monter en opgewekt, ook al ondervindt hij fysiek veel hinder van zijn ziekte. De bisschop bezoekt elke dag in de rolstoel de eucharistieviering in de Munsterkerk en hij maakt ook af en toe kleine uitstapjes. Zo heeft hij onlangs de Passiespelen bezocht en was hij ook een middag in Maastricht. Ook laat hij zich regelmatig bijpraten over de ontwikkelingen in het bisdom. Afgelopen maanden ontving Mgr. Smeets veel brieven en kaarten. Hij laat weten zeer onder de indruk te zijn van alle reacties en gebeden en is daar ook zeer dankbaar voor. De komende tijd maakt hij van de gelegenheid gebruik om alle post door te nemen. Na de zondagse missen tekenden onze kerkgangers onlangs gezamenlijk (per parochie) een kaart welke naar het bisdom werd verstuurd om de bisschop namens ons allen een hart onder riem te steken.

Start Communie- en Vormselvoorbereiding

Het begin van een nieuw schooljaar betekent ook de start van de Communie- en Vormselvoorbereiding. Het afgelopen jaar hadden we veel last van de beperkingen ten gevolge van de Coronacrisis. Zo moesten de Communievieringen worden verplaatst, terwijl de presentatie- en dankvieringen helemaal geen doorgang vonden. De Vormselviering moest zelfs worden opgesplitst in twee vieringen in twee verschillende kerken. Op dinsdag 14 september a.s. staat de ouderavond voor het Vormsel gepland, terwijl op woensdag 28 september a.s. die voor de Eerste Heilige Communie op het programma staat.

Internationale gebedsdienst voor slachtoffers watersnood in Dom Aken

In de Dom in Aken werd op zaterdag 28 augustus j.l. een oecumenische gebedsdienst gehouden voor alle slachtoffers van de overstromingen eerder deze zomer. De viering had een internationaal karakter. Namens ons bisdom nam vicaris- generaal René Maessen hieraan deel. Ook vanuit België waren er afgevaardigden. De gebedsdienst was een initiatief van de Katholieke en Evangelische (Lutherse) Kerk in Duitsland. Net als Zuid-Limburg werden ook de Duitse en Belgische regio's zwaar door overstromingen getroffen. Daar waren zelfs meerdere doden te betreuren. "De overstroming heeft mensenlevens weggevaagd en het levensonderhoud van anderen vernietigd," zo zei de voorzitter van de Duitse bisschoppenconferentie Mgr. Georg Bätzing. "De vele doden, degenen die in de rouw zijn en allen die nu voor de ruïnes van hun bestaan staan, mogen niet worden vergeten. In de dienst willen we hen voor God brengen en Hem om zijn steun en troost vragen."

Medewerking aan evenementen

In het kader van het Limburg Festival stond op zaterdag 28 augustus j.l. de kerktoeren van Vlodrop centraal bij een evenement waar artiesten in diverse samenstellingen 5 maal vanuit een van de galmgaten naar beneden 'abseilden' en per keer ongeveer 10 à vijftien minuten langs de gevel dansten. Helaas was de regen zo en dan een spelbreker. Kerstmis lijkt nog ver weg, maar de lokale omroepen OR 6 en ML5 zijn al druk bezig met hun kerstprogramma's. Zo werden er diezelfde zaterdag in de basiliek van St. Odiliënberg opnames gemaakt voor het programma: "Wied es de Windj – meziek oet Limburg". Deze opnames worden verwerkt in verschillende afleveringen die in december en januari zullen worden uitgezonden. Eén

aflevering zal in kerstsfeer zijn. Medio september wordt al weer voor de 35e keer 'open monumentendag' gehouden; dan stellen weer duizenden monumenten in ons land hun deuren voor het publiek open. Ook de Berger basiliek door de recent geplaatste hoogmiddeleeuwse apostelbeelden 'in the picture' te plaatsen. Een speciaal voor de gelegenheid gemaakt informatiefoldertje (een uitgave van de basiliekwacht) zet alle wetenswaardigheden over dit uniek Berger erfgoed op een rijtje (zie Roerkerknieuws 63). Begin oktober staat in Roerdalen en Wassenberg weer de jaarlijkse Kunststroom op het programma: kunstenaars uit de regio en daarbuiten zullen her en der hun werken exposeren. Dit jaar doen de kerken van Herkenbosch, Posterholt en Vlodrop weer mee, terwijl ook in de Mariakapel in St. Odiliënberg iconen van Jan Teeuwen geëxposeerd zullen worden.

De invloed van Corona op ons kerkelijk/liturgisch leven

Sinds een klein anderhalf jaar gooit het coronavirus ook roet in ons dagelijks kerkelijke resp. liturgisch leven. Vorig jaar maart waren er ineens geen kerkelijke vieringen meer en pas vanaf juni begonnen we wat dat betreft de draad langzaam maar zeker weer op te pakken, zij het met de nodige beperkingen die tot op de dag vandaag voortduren. Een hele 'atmosferische storing' waar we als gelovigen, als christenen mee te maken kregen, een 'storing' die beslist gevolgen heeft voor de toekomst, negatieve, maar - wie weet/God weet ook positieve. Sommige kerkelijke rituelen zijn bijna onherkenbaar geworden of van hun kracht beroofd. Zoals de vredeswens voor de H. Communie: *"eigentlich ein starkes Zeichen, das gerade sporadische Messbesucher als Geste der Geschwisterlichkeit unmittelbar verstehen und schätzen. Stattdessen wird sich nun eifrig zugenickt, wobei die freundliche Geste durch die Maske entschärft wird. Das eucharistische Brot wird einem nun oft wortlos gereicht, manchmal mit einer Greifzange, manchmal hinter einer Plexiglas-Scheibe. Den Kelch mit Wein kann man gar nicht mehr teilen. Auch die Gabenbereitung ist entfallen und mit ihr vielerorts die Messdiener, die Feierlichkeit. Oft stehen Brot und Wein schon auf dem Altar, daneben ein Behälter mit Desinfektionsmittel"*. Natuurlijk heeft dat allemaal zijn uitwerking niet gemist. Veel parochies zijn inmiddels overgegaan tot een online-aanbod. Wil men echter ook wat de aanwezigheid van de parochie op internet de boot niet missen zal men ook hier zijn best moeten blijven doen om zo goed mogelijk voor de dag te komen. *"Denn in den Weiten des Webs sucht man selbst aus, wen und was man sehen will. Die Erkenntnis hat sich auch kirchlich durchgesetzt, das Gläubige im Internet im Zweifel lieber einen Gottesdienst von ganz woanders verfolgen, als den eigenen Heimatpfarrer verpixelt, mit rauschendem Ton und verwackeltem Bild bei der Messfeier zu beobachten. Und das ist nur die Grundlage. Auch muss auf YouTube und dergleichen etwa die Predigt einen packen, damit man sich nicht kurzerhand in eine andere Online-Messe einklinkt oder den Laptop ganz zuklappt. Wer im Netz wahrgenommen werden will, muss streng vom Nutzer – oder in diesem Fall: Gläubigen her denken. 'User oriented' nennt man das im Marketing-Jargon. Kann die Kirche das?"* Het in beeld komen van onze vieringen kan en mag ook aanleiding zijn om eens kritisch naar onszelf, naar ons functioneren en naar ons kerkgebouw te kijken: *"sind unsere Kirchen gut ausgeleuchtet? Verdeckt die eine dicke Säule nicht doch den Blick auf den Altarraum. Funktioniert das tragbare Mikrophon wirklich, und was ist das für ein Knacken aus den Lautsprechern? Könnte man die Leittexte nicht auch per Beamer an eine Wand Projizieren, damit das Blättern im fladderigen Gesangbuch passé ist? Und ja, vielleicht stehen sogar Fragen an wie: muss es wirklich immer die Eucharistiefier seien, zu der die meisten der katholischen Gemeinden sich bislang praktisch ausschließlich getroffen haben? Was ist mit*

dem Stundengebet, meditativen Gebetsabenden oder regelmäßigen Glaubensgesprechen? Vielleicht ist es wirklich so, dass Corona uns solche Formen neu in den Blick nehmen lässt, gerade auch für die Zeit ,danach‘. Misschien dat Corona ook de tijd rijp heeft gemaakt voor een renaissance van de ‘huiskerk’. De vraag is dan wel wat we daaronder verstaan. Het is van belang dat we het begrip huiskerk niet verengen tot liturgie of ritueel, ook al zal het wegvallen of ineenschrompelen van de kerkelijke vieringen wel reden zijn geweest dat de huiskerk weer opnieuw ontdekt werd. Je zou daarbij kunnen denken aan een uurtje samen met anderen aan de hand van “Impulsfragen, Meditation und Gebet sich geistig zu beschäftigen”. Het gaat hierbij niet om een ‘noodoplossing’: “wenn man sich in der Familie, Nachbarschaft oder mit Freunden als Hauskirche trifft, zeigt das: Wir nehmen unser Christsein in die Hand, wir sind befähigt, selbst über unseren Glauben zu sprechen und ihn rituell auszudrücken, etwa indem wir uns Segen zusprechen. Die Kirche ist darauf angewiesen, dass die Gläubigen sich etwas zutrauen”. Het zijn de ‘small christian communities’ die meer dan eens ter sprake komen als het gaat om parochievernieuwing. Dat maakt het reguliere kerkelijke leven niet overbodig, integendeel. Dat kan en zal elkaar eerder positief beïnvloeden en aanvullen. Dat neemt niet weg dat de afgelopen coronatijd ook geleerd heeft dat wij het geloof en het kerkelijk leven niet onbeperkt kunnen privatiseren. “Zum Christentum gehört beides: feuchtfröhlich mit Freunden das Leben teilen, aber auch der bittere Kelch, der Blick auf die existenziellen Abgründe. Ja, die Coronazeit hat unsere Gottesdienst durcheinandergewirbelt und damit eine gehörige atmosphärische Störung des Glaubens bewirkt. Was für Aufgaben liegen da vor uns: welche Möglichkeiten, welche Risiken!? Werden unsere Gottesdienst-Erfahrungen der letzten uns kirchlich eine ‘neue Normalität’ beschereen? Und noch wichtiger: werden wir geistlich wachsen?” (naar: Christ in der Gegenwart 2021/26).

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen?

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L’Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 – p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 – g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marjo Janssen), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl